

України № 2 від 27 лютого 2004 р. // Кримінальний кодекс України. Постанови Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах (станом на 20 квітня 2010 року). – Х., 2010. – С. 408-414.

4. *Бородавко О. С.* Втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність як об'єкт кримінально-правового вивчення / О. С. Бородавко // Митна справа. – 2011. – № 5. – С. 126-130.
5. Кримінальний кодекс України: Науково-практичний коментар. Видання сьоме, перероблене та доповнене / відп. ред. Є. Л. Стрельцов. – Х. : Одиссей, 2011. – 824 с.

Кошляк Я. Ю.
*магістрантка спеціальності “Право”
факультету політології та права
Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова (м. Київ)*

Купіна Л. Ф.
*кандидат юридичних наук, доцент,
професор кафедри галузевих юридичних дисциплін
Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова (м. Київ)*

ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ СТАНОВЛЕННЯ АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВ

Чергове реформування інституту акціонерних товариств розпочалося 01 січня 2018 року, у зв'язку із набранням в чинності положень Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення ведення бізнесу та залучення інвестицій емітентами цінних паперів”, яким вносяться зміни до яких до Закону України “Про акціонерні товариства”. внесено до 300 новел, Дана реформа як ніколи актуалізується питання проведення дослідження історії становлення законодавства про акціонерні товариства, щоб зрозуміти чи буда вона ефективнію в дії, враховуючи попередній досвід розвитку корпоративних відносин в акціонерних товариствах. На нашу думку так, усвідомлення історичних передумов розвитку і формування даної організаційно-правової форми господарювання дозволить глибше ефективніше зрозуміти особливості акціонерного товариства як суб'єкта господарювання в умовах реформування.

Сучасні дослідження на темуатику історичного розвитку законодавства про акціонерні товариства товариства викликають постійний інтерес у багатьох вчених.зустрічаються у багатьох авторів. Так, Білик О. досліджує сутність сутність, становлення та проблеми розвитку акціонерних товариств. Лукач І. прослідковує історію становлення акціонерних товариств в Англії та США, Бровченко Т. встановлює історичні передумови формування установчих документів юридичних осіб.

Історія виникнення акціонерних товариств пов'язана із розвитком економіки, зокрема із впровадженням капіталістичних принципів господарювання. Так, з моменту того, як держава починає втрачати свої провідні позиції в економіці – наростає частка приватного капіталу в розвитку мануфактур, концесій та інших господарських починань. Акціонерні товариства виникли фактично під час первісного нагромадження капіталу, так в 1594 році було створено голландську Ост-Індійську компанію. Проте, на думку Білика О. А, компанії колоніального типу фактично не були акціонерними (лише за назвою). Дійсно перші реальні акціонерні товариства створені в Англії в кінці XVII ст. [1, с. 113]. В США акціонерні товариства почали виникати наприкінці XVIII ст. Ця організаційна форма господарювання була запозичена в Англії (разом із запозиченням елементів англо-саксонської правової системи). Разом із першими акціонерними товариствами в США виникли і “бульбашкові компанії”. Засновники останніх мали ті ж завдання, що й їх британські попередники, – консолідувати кошти під приводом вкладення у прибутковий бізнес, після чого – їх привласнити.

Поява акціонерних товариств пов'язана з розвитком і вдосконаленням економіки та технологій. Як стверджує Бровченко Т. І., головним підґрунтям виникнення акціонерних товариств був дисонанс між розвитком економіки та мінімальними на той час обсягами приватних коштів [2, с. 45]. Зазначені причини змушують бізнесменів укладати угоди про заснування акціонерних товариств і мобілізацію капіталів. Завдяки випуску (емісії) акцій акціонерні товариства використовувались і на етапі становлення банківської системи. Так, перший акціонерний банк був створений у 1694 році у Великобританії. Проте, варто підкреслити, що до 30-х років XIX ст. акціонерні товариства були поодиноким явищем, і лише з подоланням тогочасними підприємствами меж індивідуальних фінансових можливостей, розвиток акціонерних товариств набуває нової енергії.

Згодом акціонерні товариства ініційовані купцями з метою акумулювання коштів для фінансування дорогих міжнародних перевезень, поширилась і у сфері виробництва, так як зростання промислових підприємств потребувало нових методик організації управління та фінансування. Дещо пізніше сформувались і промислові корпорації. Так, перші потужні промислові корпорації були створені у США в XIX ст. Зокрема, компанію “Стандарт Ойл” було засновано у 1870 році, її засновниками були брати Рокфеллери та ще кілька бізнесменів. На той час компанії Рокфеллерів належало не більше 10% нафтопереробки США, але вже в 1879 році корпорація обслуговувала підприємства, що займали на ринку 90-95% нафтопереробки, а її статутний капітал виріс з \$1 млн. до \$70 млн. У 1882 році нафтова компанія “Стандарт Ойл” стала першою монополією в промисловості і першою сучасною великою корпорацією [2, с. 42].

Слід підкреслити відмінності щодо темпів виникнення акціонерних товариств у різних країнах та періодах. Надзвичайно швидким темп їх формування був характерним для останньої третини XIX ст. Так, якщо у Німеччині наприкінці 70-х

років існувало до 460 акціонерних товариств, то уже на початку ХХ ст. їх нараховувалось понад 5 тисяч.

В Україні акціонерні товариства вперше виникли в 1988 році, намагалися започатковувати господарські відносини акціонування в межах державного плану радянської держави. Ця спроба була здійснена через випуск акцій трудового колективу і акцій підприємства та закріплена постановою Ради Міністрів СРСР “Про випуск підприємствами й організаціями цінних паперів у жовні 1988 року”. Слід підкреслити, що хоча випуск вказаних акцій в Україні і розпочався, але вони не набули значного поширення, і в 1992 році він закінчився. Щоправда, обіг таких акцій дозволявся аж до 1996 року.

Правовою основою розвитку акціонерних товариств був Закон України “Про господарські товариства”, прийнятий у 1991 році [7]. Він визначав акціонерне товариство як самостійну форму діяльності і закріпив правові основи його створення і функціонування, що діяли до прийняття нового закону “Про акціонерні товариства” у 2008 році.

Правову основу інших господарських товариств нині визначають Господарський кодекс законів України “Про господарські товариства”, “Про цінні папери та фондовий ринок”, “Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні”, “Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні”.

У процесі трансформації адміністративної економічної системи України в ринкову акціонерна форма підприємств виникла як публічна приватна, так і з державною часткою у статутному капіталі. Акціонерним товариством з державною часткою є товариство, в якому держава має певну частку у статутному капіталі, а отже володіє корпоративними правами, тобто має права щодо управління АТ, отримання певної частки прибутку (дивідендів) та активів у разі ліквідації товариства, а також інші права, що передбачені законом та статутом.

Історія розвитку акціонерних товариств свідчить про те, що формування і методи їх створення змінювалися залежно від потреб розвитку продуктивних сил та раціонального використання факторів виробництва. Основними проблемами в подальшому розвитку акціонерних товариств в Україні є: приватизація, жорстка політика держави, регулювання, доступне придбання акцій для будь-якої особи.

Історія розвитку акціонерних товариств свідчить про те, що формування і методи їх створення змінювалися залежно від потреб розвитку продуктивних сил та раціонального використання факторів виробництва. На нашу думку, Основними проблемами в подальшому розвитку акціонерних товариств в Україні є досить формалізована політика держави щодо вдосконалення правового регулювання діяльності акціонерних товариств, можливо, нові норми Закону України “Про акціонерні товариства” дозволить більше ефективніше та прозоро вести бізнес в Україні даним суб'єктам господарювання.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Білик О. А. Акціонерні товариства: сутність, становлення та проблеми розвитку / О. А. Білик // Формування ринкових відносин в Україні. – 2014. – № 8. – С. 112-117.
2. Бровченко Т. І. Історичні передумови формування установчих документів юридичних осіб / Т. І. Бровченко // Проблеми законності. – 2014. – Вип. 127. – С. 39-47.
3. Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18, 19-20, 21-22. – С. 144.
4. Гришина І. І. Суб'єктивні підстави відповідальності акціонерного товариства як учасника акціонерних правовідносин / І. І. Гришина // Форум права. – 2016. – № 4. – С. 84-89.
5. Лукач І. Історія становлення корпоративного права в Англії та США / І. Лукач // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. – 2010. – Вип. 83. – С. 43-46.
6. Про акціонерні товариства: Закон від 17.09.2008 // Відомості Верховної Ради України, 2008, № 50-51, ст. 384
7. Про господарські товариства: Закон від 19.09.1991 // Відомості Верховної Ради України, 1991, N 49, ст. 682
8. Тихончук Р. Нормативно-правове регулювання акціонерної форми господарювання / Р. Тихончук // Актуальні проблеми державного управління. – 2014. – Вип. 2. – С. 162-165.
9. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-44. – С. 356.
10. Ямкова І. М. Напрями вдосконалення правового забезпечення підприємницької діяльності в Україні / І. М. Ямкова // Економіка та право. – 2013. – № 2. – С. 47-51.

*Крилова Ю. І.
магістрантка спеціальності “Право”
факультету політології та права
Національного педагогічного університету
імені М. П. Драгоманова (м. Київ)*

СУЧАСНІ ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ

Наприкінці ХХ – на початку ХХІ століття в Україні та світі відбулася інформаційна революція, однією з ключових особливостей якої є стрімкий розвиток інформаційних технологій та зростання значимості інформації в суспільних відносинах. Ці процеси визначають і умови становлення інформаційного суспільства, сутність якого була визначена 1993 року Комісією Європейського Союзу: “Інформаційне суспільство – це суспільство, в якому діяльність людей здійснюється на основі використання послуг, що надаються за допомогою інформаційних технологій і технологій зв’язку” [1].

Шлях України щодо створення інформаційного суспільства та інтеграцію до європейського інформаційного суспільства вперше була передбачена Стратегією